

Suomen lasten ja nuorten sätiö

**Barn- och ungdomsstiftelsen i Finland
The Finnish Children and Youth Foundation**

**Suomen lasten ja nuorten sätiö
Barn- och ungdomsstiftelsen i Finland
The Finnish Children and Youth Foundation**

Toimintasuunnitelma 2009

Toimintasuunnitelma 2009

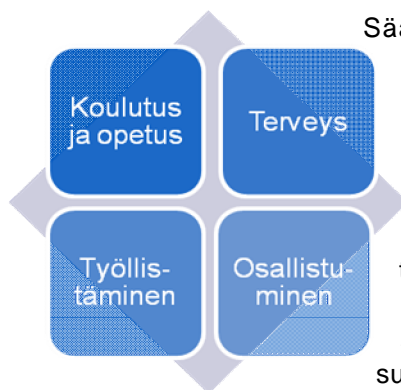
Yleiset tavoitteet

Suomen lasten ja nuorten säätiön toiminnan tarkoituksena on turvata ja edistää lasten ja nuorten positiivista kasvua tukemalla edellytyksiä tasapainoiseen elämään ja ehkäisemällä ongelmia ennen niiden syntymistä

Säätiö tekee laadukasta ja pitkäjänteistä ehkäisevää työtä kotimaassa ja kansainvälisesti. Pääasialliset osa-alueet ovat:

- **Koulutus ja opetus** - opetuksen kehittäminen ja varmistaminen kaikille lapsille ja nuorille
- **Työllistäminen** - nuorten työllistymismahdollisuuksien kehittäminen ja parantaminen toimeentulon turvaamiseksi
- **Terveys** - lasten ja nuorten terveellisiä elämäntapojen edistävien tietojen ja taitojen vahvistaminen
- **Osallistuminen** - nuorten positiivisten vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen omassa yhteisössään

Säätiö toteuttaa tavoitteitaan omien ohjelmien kautta ja myöntämällä apurahoja. Tavoitteena on myös saada yritykset priorisoimaan lapsi- ja nuorisotyö yritysvastuutoiminnassaan - Suomen lasten ja nuorten säätiö on yritysten tarpeet tunteva luotettava ja innovatiivinen kumppani yrityksille, jotka haluavat kehittää omaa yritysvastuutoimintaansa. Edelleen tavoitteena on painottaa yhteisöllisyyttä ja elämäntaitoja, nuorten hyvinvointia, sosiaalista vahvistamista ja terävöittää nuorisotutkimuksen keskeisiä kysymyksiä yhteiskuntakeskustelussa. Myös kysymys siitä, kuinka voidaan edistää suvaitsevaisuutta ja yhteiskunnallista moniarvoisuutta vaikuttamalla aktiivisesti nuorten asenteisiin ja arvoihin, on keskeinen tavoite säätiölle.

Säätiö on Venäjän Karjalassa toteuttanut Karjalan Lapsi - ohjelmaa, jonka tavoitteena on tukea jo toimivaa ennaltaehkäisevää työtä lasten ja nuorten parissa sekä edesauttaa uusien hyväksi todettujen toimintamallien ja tapojen käyttöönottoa. Avustuksille asetut kriteerit noudattavat Suomen lähialueyhteistyön strategiaa. Karjalan lapsi -ohjelmassa vaikeissa olosuhteissa elävien lasten tukeminen, nuorten osallistaminen ja nuorten työllistämisen tukeminen ovat etusijalla.

Lisäksi säätiö toimii kansainvälisesti kehittäen ja valvoen Ulkoasiainministeriön kautta tuettuja kehitysyhteistyöhankkeita ja koordinoimalla kansainväliseen toimintaan kohdistettua rahoitusta myös yritysten yhteiskuntavastuun toteuttamisena.

Suomen lasten ja nuorten säätiö . Barn- och ungdomsstiftelsen i Finland perustettiin 2001. Säätiö on osa kansainvälistä International Youth Foundationin ennaltaehkäisevään lapsi- ja nuurityöhön erikoistunutta verkostoa, joka toimii noin 70 maassa.

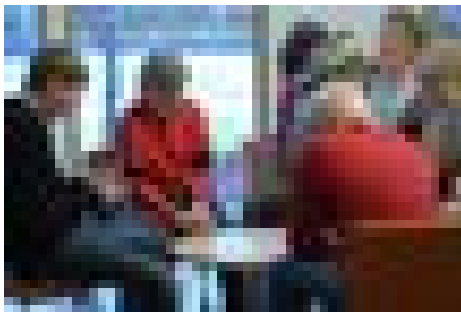
Toiminta Suomessa

Zest-ohjelma 2009

Suomen lasten ja nuorten säätiön yläkoululaisille suunnatun Zest-ohjelman tavoitteena on kannustaa nuoria rakentamaan myönteistä ja realistista kuvaa itsestään sekä rohkaista ja tarjota nuorille mahdollisuus elämäntaitojen ja omien vahvuuksien kehittämiseen. Zest kannustaa yläkoululaisia myös myönteiseen yhteisöllisyyteen sekä kantamaan vastuuta muiden hyvinvoinnista.

Vuonna 2009 tavoitteena on järjestää noin 150 kouluvierailua yläkouluille sekä muita tilaisuuksia opettajille ja vanhemmille valtakunnallisesti. Zestin sanomaa nuorille vie eteenpäin Zest-tiimi, johon on valittu kahdeksan omalla urallaan ja elämäntaidoissaan menestynyttä suomalaista: Veikka Gustafsson, Heli Kruger, Samppa Lajunen, Mikko Leppilampi, Peter Nyman, Tiia Piili, Lenni-Kalle Taipale ja Eva Wahlström. Lisäksi vuoden aikana on tarkoitus rekrytoida Zest-tiimiin muutama uusi jäsen. Zest-asiantuntijaryhmän johtajana toimii kasvatustieteen emeritusprofessori Kari Uusikylä.

Kouluvierailujen lisäksi päivitetään jatkuvasti Zestin internetsivustoa ja tuotetaan uutta materiaalia sekä opettajille opetuskäyttöön että nuorille itselleen. Lisäksi Zest-ohjelma osallistuu Next Step -messujen Free step-osaston sisällölliseen suunnitteluun.

Zest-ohjelma on kehitetty vuonna 2003 Nokian tuella, osana Nokian maailmanlaajuista nuoriso-ohjelmaa. Ohjelmaa tukee myös Veritas.

OK! Osa kokonaisuutta - suvaitseva yhteiskunta

Maahanmuuttajanuorten työllistämisen- ja kouluttamishanke

OK! . osa kokonaisuutta . suvaitseva yhteiskunta on monimuotoisen yhteiskunnan edistämiseen ja maahanmuuttajataustaisten nuorten yhteiskuntaan integroitumiseen tähtäävä ohjelma. Vuonna 2008 käynnistyi maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutus- ja työllistämishanke, jonka tavoitteena on mahdollistaa nuorten työllistyminen yksityiselle sektorille hankkeen yhteistyöyrityksiin. Tavoitteena on myös lisätä yhteistyöyritysten tietoutta monikulttuurisen työyhteisön tuomista kysymyksistä ja eduista. Hankkeen rahoittajana toimii Uudenmaan TE-keskus sekä yhteistyöyritykset Manpower ja Deloitte. Hankkeen laajentamiselle ja kehittämiselle etsitään lisärahoittajia vuonna 2009.

Pilottivaiheen aikana kehitetään uudenlainen palvelumalli maahanmuuttajataustaisten nuorten työllistämiseen. Pilottivaiheessa toiminta-alueena on pääkaupunkiseutu. Hankkeen seurantatyökalua kehitetään, työkalun avulla voidaan valita hankkeeseen parhaiten soveltuvat nuoret. Nuorille järjestetään elämäntaitojen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen

tähtäävä koulutusjakso, jonka jälkeen nuoret pääsevät työharjoitteluun yhteistyöyrityksiin. Harjoittelun jälkeen nuorilla on mahdollisuus työllistyä yritykseen. Tavoitteena on myös saada yhteistyötahot osallistumaan koulutuksen suunnittelemiseen ja toteuttamiseen.

Nuoria tuetaan henkilökohtaisesti sekä koulutuksen aikana että työllistymisen jälkeen työpaikalla. Koulutuksen aikana järjestetään myös henkilökohtaisia tapaamisia. Tuen ja tapaamisen merkitys on asiakastyössä keskeinen sitouttava elementti. Aikaa tarvitsee olla myös siihen, että nuoren kanssa rakennetaan luottamuksellinen vuorovaikutussuhde. Tätä kautta voidaan saada nuori kertomaan ja pohtimaan syvemmin niitä tekijöitä, jotka hänen elämäntilanteessaan askarruttavat ja jotka vaikuttavat hänen työssä pysymiseen ja siinä kehittymiseen.

Hankkeen keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat työvoimatoimistot, yritykset, koulutusta toteuttavat tahot, maahanmuuttajatyötä tekevät organisaatiot ja virastot sekä maahanmuuttajien omat järjestöt.

Teemavihko mediakasvatuksesta

Mediakasvatuksen teemalehden tavoitteena on opettaa medialukutaitoa ja mediakriittisyyttä, antaa välineitä käsitellä ympäröivää mediakulttuuria sekä tukea kouluja mediakasvatuksessa tuottamalla teemaan liittyvää opetusmateriaalia. Teemalehti on kohdistettu 7.-9. luokkalaisille oppilaille ja lehden sisällön tuottavat alan asiantuntijat, tutkijat ja alalla toimijat sekä nuoret itse.

Lehden avulla halutaan edistää mediakasvatuksellisten sisältöjen pohtimista ja niistä keskustelemista Suomen yläkouluissa. Lehden aihekokonaisuuksia ovat muun muassa median rooli nyky-yhteiskunnassa, medialukutaito ja lähdekritiikki, julkisuus, viestinnän eettiset kysymykset sekä internetin mahdollisuudet ja uhat. Nuorten näkökulma tuodaan esille ja mediakasvatusaiheita käsitellään raikkaalla ja nuoria innostavalla tavalla. Hankkeelle on perustettu myös nuorten ryhmä, joka osallistuu lehden suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi teemavihon yhteydessä toteutetaan survey-kysely, jossa selvitetään nuorten median käyttöä ja mediakriittisyyttä.

Teemalehti lähetetään luokkasarjoina (á 25 kpl) kaikkiin Suomen yläkouluihin syksyn 2009 aikana. Kohderyhmään kuuluu noin 150 000 oppilasta ja samaa harjoitusvihkoa voidaan käyttää opetuksessa useita vuosia, jolloin kohderyhmä moninkertaistuu. Lehden mukana kouluihin lähetetään saatekirje suosituksineen sekä opettajanopas. Oppaassa on tehtäviä oppilaille sekä valmiita tuntisuunnitelmia ja ideoita opettajille aiheiden käsittelyyn eri oppitunneilla.

Mediakasvatuslehteä voidaan käyttää ainakin äidinkielen, historian, yhteiskuntaopin sekä atk:n tunneilla. Vihkoa voidaan käyttää ryhmätyöskentelyssä, itsenäisessä koulutyöskentelyssä sekä keskustelun pohjana luokassa. Tavoitteena on käsitellä aiheita useasta eri näkökulmasta ja kannustaa nuoria pohtimaan median suhdetta ympäröivään yhteiskuntaan ja itseensä sekä antaa välineitä mediakriittisyydelle.

Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyöohjelmien kehittäminen ja laajentaminen on edelleen tärkeää. Säätiö pyrkii jatkuvasti olemaan myös tämän alan edelläkävijä ja tiedottamaan yhteistyöyrityksille ja myös mahdollisille uusille sellaisille, että säätiö on luotettava alansa kärkitoimija, jonka raportointi- ja taloudellinen hallinto pidetään läpinäkyvänä ja selkeänä. Hyvän hallinnon edistäminen ja taloudellinen seuranta ja valvonta ovat tärkeitä työvälineitä toiminnan kehittämisessä.

Suomen lasten ja nuorten säätiön tavoitteena on myös aktivoida eri toimijoita ennaltaehkäisevässä lapsi- ja nuorisotyössä ja saada mukaan vielä lisää yrityksiä. Säätiöllä on vankka osaaminen yritysyritysteistyöstä. Säätiö on kehittänyt ja toteuttanut yritysten CSR-hankkeita onnistuneesti mm. yritysten kuten Nokian, Fortumin, Deloitteen, Manpowerin ja Veritaksen kanssa.

Kotimaan avustukset

Säätiö jatkaa kotimaisten avustusten myöntämistä ennaltaehkäiseviin lapsi- ja nuorisotyön hankkeisiin. Avustustoiminta jatkuu 2009 ja avustuksista päättää säätiön hallitus.

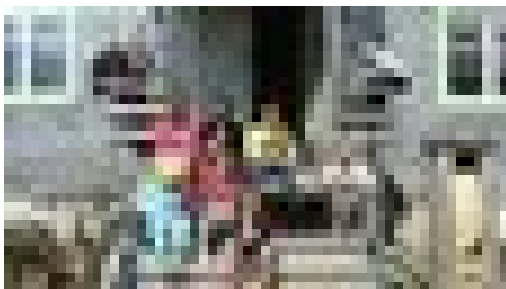
Kansainvälinen toiminta

Säätiön kansainvälinen toiminta lasten ja nuorten elämänlaadun parantamiseksi vahvistuu edelleen. Kehitysyhteistyön maantieteellinen painopiste on Etelä-Amerikassa vuonna 2005 aloitetun toiminnan edelleen vahvistuessa ja laajentuessa.

Säätiö osallistuu aktiivisesti *International Youth Foundation (IYF)* -järjestön maailmanlaajuisen kumppaniverkoston toimintaan. Säätiön kehitysyhteistyöhankkeiden paikalliset toteuttajajärjestöt ovat IYF:n Global Partner Networkin (GPN) jäseniä, ja verkostoa hyödynnetään myös muussa säätiön kansainvälisessä yhteistyössä. Lisäksi säätiö toimii osana *European Children and Youth Network (ECYN)* -verkostoa.

Vuonna 2009 säätiön tavoitteena on vahvistaa kansainvälistä toimintaa, kartoittaa uusia yhteistyötahoja ja -mahdollisuuksia, sekä vahvistaa säätiön organisatorisia rakenteita kansainvälisen toiminnan alueella.

Lähialueyhteistyö ja Karjalan Lapsi -ohjelma

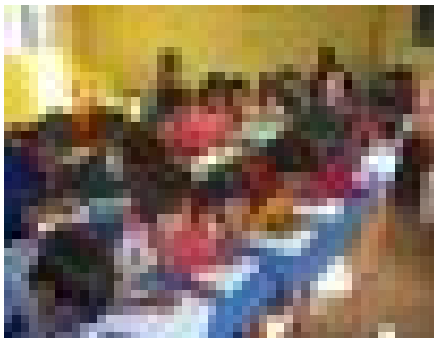
Vuoden 2004 toukokuusta saakka käynnissä ollut ja säätiön hallinnoima Karjalan lapsi-ohjelma on ollut keskeinen osa säätiön lähialueyhteistyötä, joka tähtää lasten ja nuorten terveen kasvun tukemiseen sekä ennaltaehkäisevän lapsi- ja nuorisotyön edistämiseen. Karjalan tasavallassa ja Viipurin piirissä käynnissä olleessa ohjelmassa on toteutettu yli 50 hanketta, joihin on osallistunut yli 15 000 iältään 5-25 -vuotiasta lasta ja nuorta. Ohjelman on arvioitu vaikuttaneen välillisesti yli 25 000 venäjänkarjalaisen elämään. Yksityisistä lahjoituksista koostuvan ja tähän mennessä myönnetyn tuen määrä ylittää jo 570 000 euroa.

Ohjelma pääasiallinen toiminta päättyy suurelta osin vuoden 2008 aikana. Vielä käynnissä olevat hankkeet saatetaan loppuun vuoden 2009 aikana. Jatkossa voimavaroja kohdistetaan erityisesti ohjelman tulosten kestäväyyden varmistamiseen mm. investoimalla sosiaalisen pääoman (verkottuminen) ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen. Säätiö pyrkii myös jatkossa edistämään ja käynnistämään uusia hankkeita, jotka tukevat ohjelman päämääriä ja saavutettuja tuloksia. Tähän työhön pyritään aktiivisesti hakemaan uutta rahoitusta esim. Ulkoasiainministeriön lähialuetuen ja yksityisen sektorin rahoitusmahdollisuuksien kautta.

Kehitysyhteistyö

Säätiön yhteistyö ecuadorilaisen *Fundación Esquel* -järjestön kanssa jatkuu hedelmällisenä. Vuonna 2009 jatketaan edellisenä vuonna käynnistettyä paikallisen alkuperäisväestön kaksikielisen peruskoulutuksen kehittämiseen tähtäävää jatkohanketta *+Support for Rural Schools: Improving the Quality of Education in the Provinces of Chimborazo and Tungurahua in Ecuador+*. Hanke syventää paikallisen kumppanin kanssa vuodesta 2006 lähtien tehtyä koulu yhteistyötä, jonka muotoja ovat olleet maaseutukoulujen infrastruktuurin parantaminen, opettajien kouluttaminen, opetustarvikkeiden uudistaminen, lasten oikeuksien turvaaminen ja vanhempien aktivoiminen; toisin sanoen koko koulujärjestelmän tärkeiden osaluoiden innovatiivinen tukeminen.

Ecuadorin hankkeiden lisäksi jatkuvat myös säätiön IYF - kumppaneidensa kanssa toteuttamat hankkeet Kolumbiassa (*Fundación Empresarios por la Educación ExE*) ja Venezuelassa (*Fundación Oportunidades para la Infancia y la Juventud*). Hankkeiden tavoitteena on 18. 25 -vuotiaiden nuorten työllistymismahdollisuuksien parantaminen jo aikaisemmin käynnistetyn laaja-alaisen *Entera21*-koulutusohjelman avulla. Informaatioteknologian opettamisen ohella ohjelma keskittyy kokonaisvaltaisesti nuorten elämäntaitojen parantamiseen. Hankkeet jatkuvat heinäkuun loppuun 2009 saakka.

Vuonna 2009 jatkuu myös Perussa keväällä 2008 käynnistynyt hanke *%Support for youth leadership, cultural identity and occupational training as a tool for development in selected communities in Alto Mayo and Central Huallaga+*. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on viidakkoyhteisöissä elävien nuorten johtamis-, yrittäjä- ja elämäntaitojen kehittäminen paikallista kulttuuria, kieltä ja ympäristöä kunnioittaen ja tukien.

Säätiö on jättänyt keväällä 2008 Ulkoasiainministeriölle viisi uutta kehitysyhteistyöhankekemusta, joista kaksi hanketta kohdistuu Ecuadoriin (kansalaiskasvatusta lapsille ja nuorille sekä maaseutukoulujen ja -yhteisöjen kehittäminen aurinkoenergiaa hyödyntäen), yksi Peruun (sademetsäkylien kestävän kehityksen tukeminen), yksi Paraguayhyn (nuorten työllistymiskoulutus) sekä yksi Marokkoon (elämäntaito- ja työllisyyskoulutusohjelma). UM tekee päätökset tuettavien kehitysyhteistyöhankkeiden suhteen joulukuun 2008 aikana.

FYDI - SKENOS

Suomalaisen erityisosaamisen hyödyntäminen kansainvälisellä tasolla on tärkeä osa säätiön tulevaisuuden visiota. Säätiö on aiemmin jättänyt Ulkoasiainministeriölle aloitteen kehitysyhteistyön nuorisoasian osaamiskeskuksen perustamiseksi (engl. Finnish Youth Development Initiative, FYDI). Ehdotettavan osaamiskeskuksen eli SKENOSin (Suomalainen Kehitysyhteistyön Nuorisoasiain Osaamiskeskus) jäsenjärjestöinä ovat säätiön ohella Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Settlementtinuorten liitto, Folkhälsan sekä Ensi- ja turvakotien liitto.

SKENOSin päätavoitteena on edistää kehitysmaiden nuorten mahdollisuuksia koulutukseen, terveydenhoitoon, työllistymiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen:

1. perustamalla suomalainen ennaltaehkäisevää nuorisotyötä tekevän kehitysyhteistyöelin
2. luomalla mekanismi, jonka avulla voidaan mahdollistaa paikallisten asiantuntijajärjestöjen kehitysmaissa toteuttamien innovatiivisten ja tehokkaiden nuorisohankkeiden tukeminen

Neuvottelukunta 2009

Neuvottelukunta toimii säätiön neuvoa-antavana elimenä ja sen jäsenet edustavat eri yhteiskunnallisia piirejä. Säätiön neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Veli Sundbäck (Nokia). Suomen lasten ja nuorten säätiön neuvottelukunta koostuu seuraavista henkilöistä vuonna 2009:

Veli Sundbäck, puh.joht., *Nokia*; Claes Andersson, *kirjailija, psykiatri*; Pentti Arajärvi, *sosi-aalioikeuden professori*; Maria Kaisa Aula, *lapsiasiavaltuutettu*; Markus Flaaming, *pääsihteeri, Suomen Lions-liitto*; Mikko Heikka, *piispa, Espoon hiippakunta*; Jouni Heinonen, *Senior Advisor, Viestintätoimisto Pohjoisranta*; Helena Helve, *Fil. tri, dosentti*; Jussi Järventaus, *toimitusjohtaja, Suomen Yrittäjät*; Erkki Kangasniemi, *puheenjohtaja, OAJ*; Fredrik Karlsson, *toimitusjohtaja, Manpower*; Heli Kruger, *sosionomi*; Kristiina Kumpula, *pääsihteeri, Punainen Risti*; Peter Nyman, *toimittaja*; Hannu Penttinen, *lääketieteen ja kirurgian tohtori*; Marjo Raitavuo, *toimitusjohtaja, EM Group*; Teppo Rantanen, *toimitusjohtaja, Deloitte & Touche*; Olli Saarela, *neuvotteleva virkamies, nuorisoyksikön päällikkö, Opetusministeriö*; Aino Sallinen, *rehtori, Jyväskylän yliopisto*; Tuire Santamäki-Vuori, *puheenjohtaja JHL; SAK:n valtuusto*; Ari Sarjanen, *apulaispoliisipäällikkö, Tampere*; Jan-Erik Stenman, *toimitusjohtaja, verkställande direktör, Veritas*; Vappu Taipale, *pääjohtaja, STAKES*; Raimo Tammi-lehto, *maanviljelysneuvos*; Carola Teir-Lehtinen, *kestävän kehityksen johtaja, Fortum*; Kari Uusikylä, *kasvatustieteen professori, Helsingin yliopisto*; Kirsti Vaalikivi, *järjestöneuvos*; John Vikström, *emeritus arkkipiispa*; Joni Virkkunen, *opiskelija*; Sirpa Widomski, *toimitusjohtaja, Oy Nova Business Consulting*.

Asiantuntijaraati 2009

Asiantuntijaraadin tehtävänä on edustaa ja kehittää säätiön nuorisotyön asiantuntemusta. Raadin puheenjohtajaksi on nimetty tri Tommi Hoikkala. Suomen lasten ja nuorten säätiön asiantuntijaraadin jäseninä toimivat taustayhteisöineen:

Tommi Hoikkala, *puheenjohtaja, tutkimusjohtaja Nuorisotutkimusseura*; Eija Alaja, *Nuori Suomi*; Annika Forsander, *Helsingin kaupungin maahanmuuttoasioiden johtaja*; Pilvikki Heikinaro - Johansson, *liikuntapedagogiikan professori Jyväskylän yliopisto*; Ritva Jykelä, *Turun kaupunki*, Martti Kemppainen, *Lastensuojelun keskusliitto*, Tapio Kuure, *tutkija Nuorisotutkimusseura, politiikan tutkimuksen laitos, Tampereen yliopisto*, Merja Kylmäkoski, *Nuorisotutkimusverkosto*, Kimmo Lind, *Humanistinen Ammattikorkeakoulu*, Olli Paikkala, *Rahautomaattiyhdistys*, Petri Paju, *Nuorisotutkimusverkosto*, Kati Rantala, *Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos*; Jukka Ruotsalainen, *Suomen Avartti -ohjelma*, Markku Soikkeli, *STAKES, ehkäisevän päihdetyön suunnittelija*, Heikki Takkunen, *Lempäälän monitoimikeskus*, Ari Tammiavaara, *valmentaja*, Heikki Vuojakoski, *toiminnanjohtaja, Nuorten Akatemia*.

Asiantuntijaraadin kokoontumista suunnitellaan vuodelle 2009. Kokouksessa pohditaan lasten ja nuorten tutkimuksen keskeisiä kysymyksiä, ongelma-alueita ja suuntaviivoja. Kokouksen tehtävänä on myös kehittää teema seuraavaan seminaariin.

Toimintojen kehittämistyö

Vuoden 2009 aikana säätiön organisaatiota kehitetään selkiyttämällä hallinnollisia rakenteita ja työprosesseja, sekä uusimalla sisäistä ja ulkoista viestintää. Työntekijöiden osaamista vahvistetaan erityisesti yritys yhteistyön ja elämäntaitokoulutuksen osalta. Erityisenä kehittämistavoitteena on elämäntaitoihin liittyvän resurssipankin perustaminen.